

Forskrift om rammeplan for lektorutdanning for trinn 8–13

§ 1. Virkeområde og formål

Forskriftens virkeområde er utdanning som kvalifiserer for tilsetning som lektor, jf. krav fastsatt med hjemmel i lov 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den videregående opplæringa (opplæringslova) § 10-1.

Forskriftens formål er å legge til rette for at utdanningsinstitusjonene tilbyr en lektorutdanning for trinn 8–13 som er integrert, profesjonsrettet og forsknings- og erfaringsbasert. Utdanningen skal være av høy faglig kvalitet og med helhet og sammenheng mellom profesjonsfag, fagstudier og praksis. Utdanningen skal imøtekomme samfunnets og skolens behov og skal forholde seg til opplæringsloven og gjeldende læreplanverk for grunnopplæringen.

Lektorutdanningen skal kvalifisere kandidatene til å videreutvikle skolen som en institusjon for læring og dannelse i et demokratisk og flerkulturelt samfunn. Utdanningen skal være rettet mot undervisning på trinn 8–13.

Lektorutdanning for trinn 8–13 skal kvalifisere kandidatene til å ivareta opplæring om samiske forhold, herunder kjennskap til den statusen urfolk har internasjonalt, og samiske barn og ungdoms rett til opplæring i tråd med opplæringsloven og gjeldende læreplanverk.

§ 2. Læringsutbytte

Læringsutbyttebeskrivelsene imøtekommer Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring, nivå 7 (syklus 2).

Kandidaten skal etter fullført lektorutdanning for trinn 8–13 ha følgende samlede læringsutbytte definert som kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse.

Kunnskap

Kandidaten

- har avansert kunnskap innenfor valgte fag og spesialisert innsikt i et profesjonsrelevant fagområde
- har inngående kunnskap om vitenskapelige problemstillinger, forskningsteorier og -metoder i faglige, pedagogiske og fagdidaktiske spørsmål
- har kunnskap om utviklingen av skolen som organisasjon og fagene som skole-, kultur-, og forskningsfag og bred forståelse for skolens mandat, opplæringens verdigrunnlag og opplæringsløpet
- har inngående kunnskap om relevant forskningslitteratur og gjeldende lov- og planverk, og kan anvende denne på nye områder som er relevant for profesjonsutøvelsen
- har kunnskap om ungdomskultur og ungdoms utvikling og læring i ulike sosiale og flerkulturelle kontekster
- har kunnskap om barn og unge i vanskelige livssituasjoner, herunder kunnskap om vold og seksuelle overgrep mot barn og unge, om deres rettigheter i et nasjonalt og internasjonalt perspektiv, og om hvordan sette i gang nødvendige tiltak etter gjeldende lovverk.

Ferdigheter

Kandidaten

- kan orientere seg i faglitteratur, analysere og forholde seg kritisk til informasjonskilder og eksisterende teorier innenfor fagområdene
- kan anvende faglitteratur og andre relevante informasjonskilder til å strukturere og formulere faglige resonnementer på ulike områder
- kan gjennomføre et selvstendig, avgrenset og profesjonsrelevant forskningsprosjekt under veiledning og i tråd med gjeldende forskningsetiske normer
- kan anvende forsknings- og erfaringsbasert kunnskap til å identifisere og arbeide systematisk med grunnleggende ferdigheter og planlegge og lede undervisning på ulike læringsarenaer som fører til gode faglige og sosiale læringsprosesser
- kan på et selvstendig og faglig grunnlag bruke varierte arbeidsmetoder, relevante metoder fra forskning og faglig utviklingsarbeid til å differensiere og tilpasse opplæring i samsvar med gjeldende læreplanverk, og skape motiverende og inkluderende læringsmiljø
- kan benytte digitale verktøy i undervisning, planlegging og kommunikasjon samt veilede unge i deres digitale hverdag
- kan beskrive kjennetegn på kompetanse, vurdere og dokumentere elevers læring, gi læringsfremmende tilbakemeldinger og bidra til at elevene kan reflektere over egen læring og egen faglige utvikling.
- kan identifisere særskilte behov hos barn og unge, herunder identifisere tegn på vold eller seksuelle overgrep. På bakgrunn av faglige vurderinger skal kandidaten kunne etablere samarbeid med aktuelle tverrfaglig og tverretatlige samarbeidspartnere til barnets beste.

Generell kompetanse

Kandidaten

- kan bidra til innovasjonsprosesser og nytenkning og gjennomføre profesjonsrettet faglig utviklingsarbeid og legge til rette for at lokalt arbeids-, samfunns- og kulturliv kan involveres i opplæringen
- kan formidle og kommunisere faglige problemstillinger knyttet til profesjonsutøvelsen på et faglig avansert nivå
- kan opptre profesjonelt og kritisk reflektere over og analysere faglige, profesjonsetiske, forskningsetiske og utdanningspolitiske spørsmål og problemstillinger
- kan med stor grad av selvstendighet videreutvikle egen kompetanse og bidra til både kollegers og skolens faglige og organisatoriske utvikling
- kan bygge relasjoner til elever og foresatte, og samarbeide med aktører som er relevante for skoleverket.

§ 3. Struktur og innhold

Fullført lektorutdanning skal kvalifisere for undervisning på trinn 8–13. Utdanningen skal utgjøre 300 studiepoeng og gir mastergrad. Lektorutdanningen omfatter tre fag, og det stilles følgende minstekrav til omfang av studiepoeng i hvert fag:

- Fag I: minst 160 studiepoeng i et fag som gir undervisningskompetanse på trinn 8–13
- Fag II: minst 60 studiepoeng i et fag som gir undervisningskompetanse på trinn 8–13
- Profesjonsfag: minst 60 studiepoeng, fordelt med minst 30 studiepoeng pedagogikk og minst 30 studiepoeng fagdidaktikk. Fagdidaktikk skal være tilpasset og relevant for studentenes fag I og fag II.

Den enkelte institusjon fordeler selv inntil 20 studiepoeng på ett eller flere av de tre fagene.

Utdanningen skal organiseres på en måte som sikrer progresjon og sammenheng mellom de

faglige elementene som inngår. Alle fagene som inngår i utdanningen skal være forskningsbaserte og forankret i et forskningsaktivt fagmiljø. Utdanningen skal være nivåddifferensiert: 60 % av utdanningen skal defineres som studier på lavere grads nivå, mens 40 % av utdanningen skal kunne defineres som studier på høyere grads nivå. Fag I og profesjonsfaget skal bestå av både lavere og høyere grads studier. Studentene skal møte tverrfaglige profesjonsrelevante problemstillinger, ha jevnlig erfaringsutveksling gjennom hele studieløpet og få mulighet til å delta i skoler relevante FoU-prosjekter. Innenfor disse rammene avgjør institusjonene oppbygging av programmet.

Profesjonsfaget skal særlig ivareta sammenhengen mellom fagområder, pedagogikk, fagdidaktikk og praksisopplæring. I profesjonsfaget inngår også vitenskapsteori og metode. Faget skal danne den lærerfaglige plattformen i utdanningen, være praktisk rettet, være et verdi- og dannelsesfag og gi studentene en felles identitet som lærer i skolen. Profesjonsfaget skal bidra til kunnskap om mangfoldet i elevenes bakgrunn og faglige forutsetninger, og bidra til at studentene utvikler kompetanse om ungdoms utvikling, læring og om ungdomskultur.

I det tredje studieåret inngår en obligatorisk bacheloroppgave i fag I eller fag II. En profesjonsrelevant masteroppgave av minimum 30 studiepoengs omfang skal inngå i fag I.

Praksisopplæringen skal være veiledet, vurdert og variert. Omfanget av praksis skal være minst 100 arbeidsdager og knyttes til profesjonsfaget, fag I og fag II. **Praksisopplæringen skal fordeles over minst fire av fem studieår.** Det skal være progresjon i praksisopplæringen.

Studentene skal i løpet av de to siste årene i utdanningen ha en sammenhengende praksisperiode med særlig fokus på selvstendig opplæringsansvar. Denne skal utgjøre grunnlaget for en sluttvurdering av studenten. Studentene må ha bestått studieårets praksis for å kunne gå videre i praksisopplæringen. All praksis må være avsluttet og bestått før avsluttende eksamen.

Studentene skal ha praksis både på ungdomsskole og i videregående opplæring. Det skal sikres at studenter med fagbakgrunn i fellesfagene i videregående opplæring møter elever på ulike studieprogrammer i løpet av praksisopplæringen. Studenter som er tilsatt i skolen bør ha minimum 50 % av praksis på annen skole enn egen arbeidsplass.

Lærerutdanningsinstitusjonene skal legge til rette for at studentene får et internasjonalt perspektiv på studiet og lærerarbeidet. Institusjonene skal også legge til rette for at studentene kan ta deler av utdanningen i utlandet, og skal fastsette vilkår for at studentene kan få godkjent oppholdet som del av fagstudiet og av praksisopplæringen.

§ 4. Nasjonale retningslinjer, kjennetegn og programplan

Det er utarbeidet nasjonale retningslinjer for fagene i utdanningen og indikatorer for hva som kjennetegner lektorutdanning av høy kvalitet. Med utgangspunkt i forskriften og nasjonale retningslinjer skal den enkelte institusjon utarbeide programplaner for lektorutdanningen med bestemmelser om faglig innhold, herunder inkludere samiske emner, praksisopplæring, organisering, arbeidsformer og vurderingsordninger. Programplanen skal vedtas av institusjonens styre.

§ 5. Fritaksbestemmelser

Eksamen eller prøve som ikke er avlagt som en del av lektorutdanning for trinn 8–13, kan gi grunnlag for fritak, jf. § 3-5 i lov om universiteter og høyskoler. Utdanning som kan gi grunnlag for fritak må bestå av relevante fag som tilsvarer de fag som tilbys i lektorutdanningen og bør omfatte fagdidaktikk og praksisopplæring.

§ 6. Ikrafttredelse og overgangsregler

Forskriften trer i kraft straks. Institusjonene kan selv velge om de vil følge denne forskriften fra høsten 2013. Fra høsten 2014 må alle institusjoner som tilbyr lektorutdanning for trinn 8–13 følge denne forskriften.

Studenter som følger tidligere studieplaner har rett til å avlegge eksamen etter disse inntil 1. august 2020.